

Голас Пружаны

№ 6 (22)
Чацвер, 16 лютага
2001 года

Штотыднёвая незалежная грамадска-палітычная газета

Кошт свабодны

2 старонка

"САМЫЯ
ЗАЦЁПКАНЫЯ"

3 старонка

АДКУЛЬ
У ВЁСКІ
ІМЯ

4 старонка

АНЕКДОТЫ

Чудо Встречи

СВЯЩЕННИК АНДРЕЙ КОРСАНИОК

Сретение. Последний из зимних праздников. Последний праздник перед Великим Постом. Рождество - Крещение - Сретение. Три раза зимними вечерами Церковь напоминает о том, как бог приходил к людям. Затем, весенними днями поэзия, начнётся уже путь наших порывов к Богу, и шаг за шагом, неделю за неделей мы будем пытаться вытянуть себя из распутицы наших грехов.

А пока - три действия, три шага, которые сначала сделал к нам Тот, Кто дал начало нашей Вселенной, но затем вдруг Сам вошёл внутрь нашего мира и нашей жизни. В Рождестве Он стал человеком. В Крещении принял на Себя тяжесть наших, а не Своих грехов. В Сретении Он просто вручил Себя в руки людей.

"Сретение" на церковнославянском значит "встреча". На сороковой

день после рождения Младенца Мария приносит Своего Первенца в иерусалимский храм, чтобы священник посвятил Его Богу. Сын Марии в Своих руках хранит всю Вселенную - но в этот день Его Самого несёт на руках священник. Бога к человеку несёт человек.

И само Сретение - это встреча человека и Бога. Старый, очень старый иерусалимский священник Симеон всю жизнь ждал встречи с Богом. Даже сама старость была дана ему как наказание за то, что когда-то он потерял веру. И в ту минуту давних сомнений ему было сказано: "Ты не умрёшь, пока сам не увидишь исполнения пророчеств". И вот этот день пришёл. И что же - разверзлись небеса, и в ликующем хоре Ангелов сошёл к Симеону Вышний Свет? Огненная ли колесница, что являлась Илие и Иезекиилю, промчалась перед Симеоном? Облако

ли с гремящим гласом и блистаниями молний, из которого некогда Моисей услышал десять заповедей, осияло старца? Нет. Пришла молодёжькая мать, и на руках у неё был месячный малыш. Но тот сердечный трепет, который был знаком и Моисею, и Илие, и Иезекиилю, пронзил вдруг Симеона, и в его сердце сказались давно готовые слова: "Ныне отпускаешь меня, отпускаешь уйти дорогой отцов, разрешаешь пройти через дверь смерти, и эти врата уже не страшны для меня - ибо я видел Спасение моё и Твоих людей".

Сретение. Бог среди людей. И люди, которых приход Бога не разъединил, а сблизил друг с другом. И вся христианская этика и аскетика - не более, чем искусство не потерять эту дарованную нам близость с Богом и с людьми.

**Духовенство церквей Пружанского благочиния
поздравляет всех читателей
с наступающим праздником Сретения Господня,
призывая благословение Божие на добрые дела
и помощь Всевышнего на пути спасения.**

ВЫСТАВКА РАБОТ СВЕТЛАНЫ МАКАРУК

В музее «Пружанский палацк» открыта выставка молодой художницы Светланы Макарук. Светлана Владимировна Макарук родилась 8 марта 1974 года. Закончила Кобринское художественное училище и Гродненский университет, отделение искусств. Сейчас работает в Пружанском центре творчества детей и молодёжи.

Первая выставка - это всегда огромное волнение для художника. Первое открытие души для широкой публики. Каким оно будет?

Приходите в музей и посмотрите на мир глазами художницы Светланы Макарук.

ЛЮБОЙ ЗА ВАШ КАПРИЗ СЧЕТ

I.Юрко

Вельмі зручны спосаб распаўсюджвання сваёй друкаванай прадукцыі вынайшаў Дзяржаўны падатковы камітэт Рэспублікі Беларусь і Белаларускі прафсаюз работнікаў падатковых і іншых фінансавых органаў.

Створанае імі УП "Светоч" наладзіла выданне часопіса "Вестник Государственного налогового комитета Республики Беларусь". Цяпер усе падведомственыя структуры ДПК і адпаведнага прафсаюза павінны аказваць садзеянне "Светачу" ў распаўсюджванні гэтага выдання сярод падаткаплатцельшчыкаў. Кошт выдання, не асабліва складанага па дызайну на паўгоддзе складае 67392 рублі. Паколькі па-

даткаплатцельшчыкаў ахвочых самастойна падпісача на новы журнал назбіралася няшмат, ў разгортванні падпісной кампаніі прыйшлося падключыцца і мяцовым ДПК. Пасля неабходных кансультацый і гутарак з падаткаплатцельшчыкамі справа зрушылася. Сапраўды, хто адкажа абавязнаму інспектару паважанай структуры абысці увагай новае выданне.

Мяркуючы па 20000-му накладу "Вестника..." справа "Светачу" пайшла ў гару. Нават па нашых (дылетанскіх) падліках сума за падпіску ў 1123200000 рублёў даволі ўнзальная. Калі ад яе адняць кошт выдавецкіх затрат (папера, друк, заробкі (умоўна

дзесяці супрацоўнікаў па 100000 руб.) і кошт рассылкі), то яшчэ прыкладна застанецца сума каля 1066800000 руб., што па курсу долара (1250 руб. = 1 USA) можа

скласці 853440 долараў ЗША. Калі справы пайдуць так і ў другім паўгоддзі, то хутка можна будзе павіншаваць УП "Светач" як новага доларавага мільянера.

Адрес реализации: 220030, г. Минск, ул. Я. Купалы, 17/30. Тел. (017) 236-63-43, 222-38-48; тел./факс: (017) 236-63-41
УП "Светоч" (редакция РБ)
Р/с 3012209090013 в Ленинском от. ОАО «Белбизнесбанк» г. Минск, код 763, УНН 100076886

Наименование	Кол-во	Цена без НДС	2340
За подписку на журнал	1 полугодие	Сумма без НДС	56160
"Вестник Государственного налогового комитета Республики Беларусь"	2001 года (24 номера)	Сумма НДС (20%)	11232
		Всего с НДС	67392

Сумма к оплате: **Шестьдесят семь тысяч триста девяносто два рубля**
Цена согласно прейскуранту № 5 от "09" октября 2000 г.

Обязательно укажите в платёжном поручении (в назначении платежа) свой ПОЛНЫЙ почтовый адрес и телефон!

Главный редактор: *И.Юрко*

"БЕРАСЦЕЙСКАЯ ГРАМАДЗЯНСКАЯ УНІЯ-2001" ЗА ВОЛЬНЫЯ І СПРАВДЛІВЫЯ ВЫБАРЫ

У Брэсце па ініцыятыве грамадскіх дзеячаў і грамадзянаў Берасцейшчыны была створаная кааліцыя "Берасцейская Грамадзянская унія-2001". Мэта кааліцыі - стварыць грамадзкія гарантыі правядзення свабодных і справядлівых прэзідэнцкіх выбараў. Удзельнікі сходу прынялі зварот да грамадзянаў Беларусі, партыяў, грамадскіх аб'яднанняў з заклікам далучацца да кааліцыі. У заяве выступаюцца патрабаванні стварыць умовы для правядзення свабодных выбараў: спыніць кампанію пераследу палітычных апанентаў у СМІ, стварыць роўныя умовы для кандыдатаў і г. д. Удзельнікі сходу выказалі рашучасць у ажыццяўленні пастаўленай перад сабой мэты: "Мы аб'ячаем, што будзем паведамляць аб усіх фактах парушэння заканадаўства аб выбарах, а пры неабходнасці - патрабаваць крымінальнага суда над вінаватымі". Дакумент адкрыты для падпісання ўсімі грамадзянамі Беларусі, і берасцейцы спадзяюцца, што кааліцыя прыме агульнаацыянальны маштаб.

Аляксандр Чыгір, Васіль Быкаў і Сяргей Каляда затрыманы па падазрэнню ва ўчыненні крадзяжу маёмасці. паведаміў Прэс-цэнтр МУС.

МЗС падтрымала прапанову ТБМ выкарыстаць беларускую мову ў афармленні тавараў імпартуемых у краіну.

З пачатку 2001 года запачынаецца па зарплаце на Гродзеншчыне павялічылася на 416 мільёнаў.

Грамадскія арганізацыі Рэчыцы пратэстуюць супраць змянення гістарычнага герба горада.

Дзяржкамітэт пагранічных войскаў абвясціў збор ахвяраванняў на пабудову ў Гродне і Брэсце.

У Беларусі ўстаноўлены дадатковыя плацяжы, якія будзе збірацца ў 2001 годзе ў валюце.

Беларускія авіятары выказалі недавер сваім прававазначным "Босам" за рашэнне не браць удзел у ў акцыі пратэсту 14 лютага.

Узровень захворванняў на грип у гродне змяншаецца, на гепатыт павялічваецца.

За спробу дачы хабару затрыманы вядомы ў Брэсце крымінальны аўтарытэт у сферы нелегальнага аўтабізнесу.

Гродзенская арганізацыя "маладой грамады" абвясціла конкурс на лепшы прыжыццёвы помнік Аляксандру Лукашэнку.

28 лютага ў Беларусі пройдзе забастоўка індывідуальных прадпрымальнікаў.

Вялікабрытанія адмовілася выдаць Беларусі былую старшыню праўлення нацбанка Т. Віннікову.

Зацвержаны склад дэлегацыі вярхоўнага савета, якая накіруецца ў Вену на пасяджэнне пастаяннага камітэта парламенцкай асамблеі АБСЕ.

Міхаіл Чыгір і яго жонка лічаць затрыманне іх сына спробай дыскрэдытаваць аднаго з магчымых кандыдатаў на прэзідэнцкіх выбарах.

На працягу тыдня на брэстчыне знойдзены каля 80 боепрыпасаў часоў вайны і 25 кг патронаў.

Эпідэмія грыпу 12 лютага абвешчана ў другім з кантрольных гарадоў Брэскай вобласці - Пінску.

Толькі ў Беларусі і Гродзі летась было дасягнута значнае павелічэнне аб'ёмаў жыллёвага будаўніцтва.

Суд задаволіў чатыры іскі гамяльчан да мясцовага філіяла "Белкамбанка" на суму каля 10 тысяч долараў ЗША.

БелаПАН

НА КОНСУЛЬТАЦИИ У ПСИХОЛОГА НЕ РАССКАЗЫВАЙ ПАПЕ!

Марина Шевченко

С такой просьбой обращаются иногда дети к своим мамам, повергая их тем самым в растерянность. Они вынуждены каждый раз срочно искать ответ, полагаясь на свои жизненные принципы и интуицию. Как же правильно поступить в данной ситуации? Давайте разберемся не спеша.

«Маленькие тайны» между детьми и мамой (или папой) сближают их. Так же дают время возможность ребятам исправить ошибки. В то же время ситуации типа: «Не говори папе!» могут легко

создать атмосферу лжи и двуличия. Где же граница, которая позволяет или не позволяет маме выполнить эту просьбу ребенка?

Главной «таможней», дающей «добро», можно считать:

- незначительность поступка,
- единство действий и взглядов родителей,
- возможный воспитательный эффект маленькой тайны,
- искреннее желание ребенка исправить ошибку, сохранив престиж.

В принципиальных

вопросах такое покрывательство не только не желательно, но даже вредно. Хуже всего, когда родитель, таким образом, пытается завоевать любовь ребенка.

Если родители доверяют друг другу, полагаются один на другого и умеют хранить тайну, тогда эти маленькие секреты будут осуществляться только в глазах ребенка. Не будет ли это предательством? Это также зависит от согласия между родителями и от того, насколько они ценят личность своего малыша.

ФЭСТЫВАЛЬ "МАГУТНЫ БОЖА" ЗАПРАШАЕ ДА ЎДЗЕЛУ

Аргкамітэт міжнароднага фестывалю духоўнай музыкі "Магутны Божа" пачаў прымаць заяўкі на ўдзел у чарговым аглядзе. Паказаць свой талент у маючым адбыцца ўжо ў дзявяты раз конкурс можа любы спявак незалежна ад канфэсійнай прыналежнасці. Запрашаюцца прафэсійныя, аматарскія і парафіяльныя хоры, дзіцячыя і маладзёвыя гурты, інструментальныя і вакальныя ансамблі, а таксама асобныя выканаўцы. Заяўкі на ўдзел у фестывалі прымаюцца да 30 красавіка, а сам ён пройдзе ў Магілёве з 11 да 16 ліпеня. Жюры конкурсу традыцыйна ўзначальвае выбітны дырыжор Віктар Роўда.

Курсы валют у банках г. Пружаны:

БелБизнесБанк	купля	продаж
\$ ЗША	1215	1240
DM	550	575
RUR	39	43
Аграпрамбанк		
\$ ЗША	1210	1235
DM	565	580
RUR	41	43
Беларусбанк		
\$ ЗША	1210	1245
DM	540	575
RUR	38	43

Кошт паліва на гарадскіх АЗС:

АЗС "Пружаны"	
Ai-95	656
Ai-92	няма
Ai-76	450
ДП	400(з)/388
АЗС "Салют"	
Ai-95	няма
Ai-92	580
Ai-76	450
ДП	408

РАБОТА ДЛЯ ВАС!

ПРИГЛАШАЕМ НА РАБОТУ В СВОБОДНОЕ ВРЕМЯ (ПРОДАЖА ГАЗЕТ).

ЗАРПЛАТА - 25% ОТ ВЫРУЧКИ

ОБРАЩАТЬСЯ ПО АДРЕСУ: г. ПРУЖАНЫ, ул. ЗАВОДСКАЯ, д.16

ТЕЛ: 2-00-40

ТЭМУ ТРАПАЊУ ЧЫТАЧ

"САМЫЯ ЗАЦЮКАНЫЯ"

Пішу гэты артыкул пад уздзеяннем сёняшніх жыццёвых калізій. У нас многа апошнім часам пачалі ў непрыглядным выглядзе паказваць прадстаўнікоў такой прафесіі, як настаўнікі. І розныя паскудствы ім прыпісваюць за нагоды, як кажуць, і без нагоды. І "зайцамі" яны ездзяць, і тройкі ставяць за цяжкія паводзіны на ўроку "крутым" вучням і г. д., і г. д. Калі настаўнік праехаў "зацом" - катастрофа, усяленская трагедыя! А калі яму на тры тыдні затрымліваюць зарплату, і можа таму ён і едзе тым "зайцом", то гэта нармальна з'ява і ніхто не падмае там ідар.

Мяне заўсёды здзіўляла двайная мараль нашага грамадства. Калі настаўнік абмануў дзяржаву на 70 рублёў гвалт, як яго абманваюць нашыя "начальнікі" вагонамі і цягнікам - ўсе маўчок. Калі супрацоўнік ДАІ, ці мытник, ці нават зубны тэхнік бярэ хабар - маўчок, калі з'явіўся хоць адзін выкладчык інстытута, які ўзяў хабар - адразу істэрыя і крык. Ствараюць камісіі перад уступнымі экзаменамі, шматлікія правяры, называюць тэлефоны па якіх "стукачы" могуць пазваніць і г. д. Калі малалетак у якасці сэкставару выкарыстоўваюць таксісты і шаферы - "дальнабойшчыкі" нармальна з'ява, а калі ў гэтым, не дай бог заўважаць настаўніка - ўсяленскі патоп, содом і гамора! Я не прапаную зрабіць нор-

майсэкуальныя дамагаліцы ў школе, той жа хабар ў студэнцкіх аўдыторыях, які і супраць усіх "карозій" ў педагагічным асяроддзі, але ж... чаму наша грамадства выставіла "казлом аддуплення" аднаго настаўніка? А што ж, у бальшавікоў, якія былі і ёсць пры ўладзе гэта нармальна з'ява. Яны яшчэ памятаюць свае "залатыя" часы, калі просты люд будавалі турксібы і беламокавалі за тры міскі пахлёбкі і 250 грамаў хлеба на дзень, працавалі да сёмага поту за "палачкі" ў калгасах. Ды і цяпер, тую дапамогу на хлеб і малацо, што атрымлівае паспаліты народ Беларусі, хіба можна назваць зарплатай? А з таго ж настаўніка, за тое "пасобіе", яшчэ некаторыя асобы спрабуюць штосці патрабаваць. Хацеўбы спытаць: Ці ведаюць гэтыя асобы ў якіх умовах жыве той настаўнік? Ці ведаюць яны, як ён у поцёмках, пакалена ў снезе пляцецца на работу ў тую ж Хараўскую, Мураўскую, Шаняўскую, Гарадзечанскую і іншыя аддаленыя школы. Нават даржару і цялятніцу ў наш час воззяць на калгаснай машыне, а пра настаўніка нікому і галава не баліць. Міліцыянеру презід на ўсіх відах транспарту бясплатны, - ён выконвае свае службовыя абавязкі. А настаўнік, едучы не на баналетак у якасці сэкставару, хоць зарплата яго ў тры разы меншая. Чаму б і настаўніку, які карыстаецца транспартам і ездзіць той жа электрычкай, ці аўтобусам не выпісаць у РАА праяздныя дакументы? Там жа камлектуюць школы

кадрамі і ўжо ў канцы жніўня, перад кожным навучальным годам ведаюць, які настаўнік будзе ездзіць на працу на працягу ўсяго года. Або, чаму не ўвесці настаўнікам таксама форму, як да было рэвалюцыі, або грашовую кампенсацыю за яе. Бо цяпер маладому настаўніку без катэгорыі і стажу працы і за тры месяцы не заробіць на звычайныя боты, не гавораць пра ўвесь астатні гадзёроб. А ці хвалюе нашых кіраўнікоў РАА, прывялі таму настаўніку газавы балон праз дзень пасля заказу, ці праз месяц, пры яго загрузнасці работай ды дыфетыце часу? А ці ведаюць кіраўнікі раёну, колькі кватэр выдзелілі настаўнікам за апошнія 15 год? А ці можна памыцца таму настаўніку, хаця б раз у нядзелю ў той лазні, ці яна не працуе ўжо год, як у Лінова, напрыклад? А ці ёсць у вёсцы, хаця б на цэнтральнай сядзібе калгаса цырульня, пральня, ці трэба паўтары-дзве гадзіны ехаць ў райцэнтр з-за дробязі, як з тых Гален, Кавалёў, Муравы і іншых вёсак? Ці ёсць бібліятэка ў вёсцы, дзе жыве настаўнік, і што ў той бібліятэцы?

Гэтыя праблемы, якіх у простых настаўнікаў і наогул ўсіх простых людзей процьма, усё жыццё, можна сказаць у нас складаецца з суцэльных праблем, не хвалююць нашых босаў з "Белых Дамоў". Над імі, як гаворыцца, "не каплет".

А вынікі газетных публікацый такога кшталту, што я прыводзіў у пачатку свайго артыкула не прамінулі з'явіцца.

Адна з маладых настаўніц нядоўна, літэральна заліваючыся слязямі, расказала мне гісторыю... Адна з такіх званых "мам" вучня малодшых класаў

прышла ў школу з разборкай, чаго настаўніца паставіла яе "золотку" двойку. Не застаўшы кіраўніцтва школы (заняты ўжо скончыліся), так развершалася ў прысутнасці вучняў, на гэтую настаўніцу... Нікай элементарнай культуры, такту, субардынацыі...

Адзін настаўнік скардзіўся мне, што наогул бацька вучня, які знаходзіўся "пад хмяльком", сустраўшы яго на вакіаваў вуліцы надаваў настаўніку апляху за тое, што ён чуць машынай, чым гэтак вучню хацелася, дакрануўся да пляча гэтага шалапуты, каб заставіць яго хутчэй рухацца, выконваючы спешнае даручэнне. А колькі канфіктаў узнікае ў настаўнікаў у дачыненні з самымі вучнямі, і асабліва са старшакласнікамі-гэтымі бамбізамі 15-16 год, якія ўжо на галаву вышэй і ў паўтары раз здаравей тых настаўнікаў, асабліва гэта датычыцца гарадскіх школ. Яны запраста могуць зняважаць настаўніка, паслаць яго - самі ведаюць куды, прыгразіць і калі ўлічыць, што ў класе іх 25-30, то атрымліваецца, што амаль кожны дзень на працягу месяца, у кожным класе, як мінімум узнікае адзін канфіліт, таму хоць аднаму вучню, а "мача", як гаворыцца, стукне. Восць і атрымліваецца, што не жыццё ў настаўніка, а суцэльны стрэс...

А хто з іх пахваліцца, што адпачываў дзе-небудзь у апошні час на курорце, у доме адпачынку? Гэта ў наш час вельмі вялікая раскоша для настаўніка. Для настаўніка лічыцца "курорт" на працаваць у летніку, хаця там быццё таксама не курорт, і там хапае і стрэсаў, і канфіктаў, і спрэчак...

Вяртаючыся да ўсіх гэтых варункаў, да разбоек з настаўнікамі, хацелася б спытаць усё грамадства: як вам гэта падабаецца? Што ў нас

за краіна такая? Як настаўнікам ратавацца ад такіх разбоек? Як яму бараніць свой гонар і годнасць і не трапіць за краты? Можа кіраўнікі РАА дадуць адказ? Што, і настаўніку верацьчы на тую маці-тэхніку з магазіна, як яна верацьчы на настаўніцу, заб'юшыся пра культуру, такт, этыку? Ці ўвесці курсы "каратэ" і "самба" у педуніверсітэтах, каб настаўнікі маглі, пры выпадку, даць здачы бацькам-трактарыстам, у якіх рукі чэшучца пасля п'янікі? Ці можа падбіраць у настаўнікі кантэгент, як у Скотланд'ярд, з пудовымі кулакамі і ростам пад два метры? Ці як у адным сюжэце з "Ералаша" купляць настаўнікам пісталеты? Ці выстаўляць супрацоўніка АМАПа на ўваходзе ў кожную школу?

А можа на пытанні закрануты ў гэтым артыкуле адказака лідэр нашага, так званага прафсаюза? Можа хоць раз нашы прафсаюзы арганізуюць нармальную акцыю падаротнікаў, каб абараніць іх інтарэсы. Ці яны толькі звяртаюць у адміністрацыю прэзідэнта умеюць пісаць? Дык гэтыя звяроты дапамогуць настаўнікам, як хваробе кашаль. Для нашых "мілошавічаў" які для іх югаслаўскіх калег, патрэбны больш эфектыўныя сродкі...

Вельмі многа пачалі гаварыць у нас апошнія гады пра правы дзіцяці, забываючы, што ў таго дзіцяці ёсць і абавязкі. А яны патрабуюць, каб дзіцяца добра вучылася, паважала настаўніка, выконвала загады работнікаў школы, настаўнікаў. А ў настаўніка якія-небудзь правы ёсць? Ці толькі ў яго незлічоныя абавязкі, пачынаючы з выбівання сродкаў з бацькоў на рамонт школы, што ніякімі статутамі не прадагледжана, і, што на маю думку, варта ўвагі пракураторы. А праполка калгасных дзялак? Ды яшчэ многія іншыя дабравольна-прымусавыя латэраі, лаборы?

Настаўнікі таксама ўжо зраўмелі, што працу ў хоць трэсні ў школе, а ніхто табе бронзавы бюст на радзіме не паставіць, і нават медалькі "Ветэран працы" не даць для адчапнага пасля выхаду на пенсію, і тым больш не вырашыць за цябе ўсе надзёныя праблемы, аб якіх тут згадвалася. А вельмі цяжка быць альтруістам (бескрысным - заўв. рэд), калі ў цябе дома цячэ дах, няма нават халоднай вады, не гавораць пра гарачую, няма таго ж газавога балону і г. д.

Які небудзь артадокс са старэйшага пакалення настаўні-

каў, які спіць і трызніць аб Сталінскім парадку адкажа, што і ў іх было праблем не менш. Але ў іх было іншае, у іх была надзея на лепшае будучае, а ў нас яе няма, нама нават агеньчыка-светлячка ў канцы тунэля. Ды і тунэль гэты, здаецца, вядзе ў тупік.

Нас ўжо на майёй памяці дзяржава "аб'ягровала" дзесяці разоў, то з укладамі, то з чэкамі..., то з халадзільнікам і тэлевізарам кожнаму пенсіянеру ад так званага "ўсена-роднаабранага"... Так што прапрачайце начальнікі, мы ўжо вам не верым.

Адна настаўніца ў роспачы мне сказала: "За якіяціс капейкі працуеш ў гэтай школе да пяці гадзін вечара і кожная тэхнічка цябе яшчэ прыйдзе і абганіць". А было ж такое, што настаўніка за 20 крокаў віталі, шапку здымаючы. Што, не тыя настаўнікі пайшлі? Не, настаўнікі, як раз у гэтым менш вінаватыя. Настаўніцы (бо мужчыны-настаўнікі ў школе і ў лепшыя часы было мала) якраз у асноўнай сваёй масе добрыя, інтэлігентныя, высакародныя, кампетэнтныя, чулыя людзі. Але бачачы адносіны да іх дзяржавы, бацькоў, вучняў, пачынаюць плаціць ім той жа манетай. "Быццё вызначае свядомасць"... Бо як аукнецца, так і адклінецца... Эфект бу-мерангу. Яшчэ і не тое будзе. Не трэба быць вялікім празорцам, каб намалюваць будучыню здэмаралізаванага грамадства, калі вырастуць выхаванцы настаўніка-жабрака. Гэты "пратэставы разумовай працы" цяпер так-сяк вучыць і выходзіць па інерцыі. Так што чакайце, дачакаецца... Наўрат ці дапаможа тады турма, ці царква.

P.S.

Слухаючы размовы нашых грамадзян і бачачы іх безрадаснае жыццё-быццё, я ведаю, што і ў прадстаўнікоў іншых прафесій і сацыяльных слаёў ёсць процьма праблем. Таму прапаную ўвесці пастаянную рубрыку: "Самыя зацюканыя"... Ці можа нават конкурс правесці на лепшы артыкул на гэтую тэму. Так што, спадарства, паспавядайцеся, зніміце стрэс. Ці слабо? Баіцеся ўсё яшчэ босаў з "Белага Дома"? Ну тады цярыце і надалей. Схадзіце памаліцеся, пастаўце свечачку. Можа "опій для народа" вам дапаможа. Але опій натоў і опій, што ён застаўляе забыцца на час, і жыццё не змяняе, яно застаецца з ўсім сваім паскудствам...

Б. К.

АДКУЛЬ У ВЁСКІ

І. Машкала

ІМЯ

Сядзіба Крашэўскіх

НАЗВЫ ПАСЯЛЕННЯЎ і рэк, урочышчаў і вуліц здаўна прыцягвалі да сябе ўвагу людзей, якія ў сваю чаргу не толькі давалі гэтыя назвы, але і стараліся растлумачыць іх сэнс, паходжанне. І ў першую чаргу гэта датычыцца тых, якія засталіся ў спадчыну ад папярэдніх часоў і пакаленняў.

У навуковай літаратуры, а тым больш у паўсядзённым нашым жыцці, мы часта сустракаемся з няправільным тлумачэннем назваў. Галоўная і частая памылка ўзнікае тады, калі робіцца спроба звязаць па сучаснасці тую ці іншую назву са зразумелым словам і, зыходзячы з апошняга, растлумачыць сэнс гэтай назвы. Адсюль узнікаюць легенды паданні, звязаныя з імі, хоць у сапраўднасці нічога падобнага не было.

Людзі звычайна выбіралі такія назвы, якія выражалі самыя важныя, істотныя прыкметы і дапамагалі лягчэй арыентавацца на мясцовасці. Калі, на першы погляд, можа здацца выпадковай тая або іншая з іх, трэба заўсёды памятаць, што яе з'яўленне народжана гістарычнымі абставінамі і адлюстроўвае сваю эпоху.

Калі паспрабаваць правесці аналіз назваў урочышчаў, населеных пунктаў і іншых месц раёна, то можна ўстанавіць, наколькі змяніўся ландшафт мясцовасці, выявіць месцазнаходжанне феадальных маёнткаў, прыкладна вызначыць час узнікнення той ці іншай вёскі, даведацца пра характар старажытных промыслаў.

Пры ўсёй разнастайнасці назваў іх усё ж можна класіфікаваць па некалькіх тыпах.

Да першага тыпу можна аднесці назвы, характарызуючыя прыродныя ўмовы мясцовасці. Найбольш распаўсюджаны пасяленні, якія маюць назвы, звязаныя з назвамі раслін. Сярод іх вёскі Белы Лясок, Ясень, Каштанаўка, Мурава (сухадольная сенажаць з добрай травой), Парасляны (ад слова «парасля» - чысты рэдэваты сасновы лес), Чахец (у мінулым чахча - рэдкі пралесак з крывых сасонак на пясчаных узгорках), Бярэзіца, Сасноўка, Паддубна і іншыя.

Вёска Загор'е характарызуе рэльеф мясцовасці і знаходзіцца за гарой ці невялікім пагоркам. Блізкая да гэтага віду назва вёскі Кацёлкі (ад слова «кацёл» - упадзіна, паніжанае месца). Вёска Шубічы атрымала сваю назву ад дзірваністага пласту на дрыгве - так званай шубы).

Як хто, а жыхары Пружаншчыны добра ведаюць, што вада, якую яны п'юць, перанасычана жалезам. А раней, калі балоты вакол былі яшчэ не асушаны, то там часта можна было знайсці балотную руду, з якой у старажытнасці выплаўлялася жалеза. Гэтыя месцы называлі руднямі, ці Руднікамі. Такіх назваў многа на Беларусі, ёсць яны і на Пружаншчыне. Але гэта ўжо назва другога тыпу, які характарызуе эканамічныя з'явы. Гэта найбольш пашыра-

ны тып. З гаспадарчай дзейнасцю чалавека, з яго вытворчымі навыкамі звязаны і іншыя назвы вёсак. Праўда, яны ўзніклі значна пазней Руднікаў, відаць ужо ў эпоху феадалізму. Найперш - гэта вёска Клепачы, паселішча майстроў, якія выраблялі адмысловыя дошчачкі-клёпкі для розных бандарных вырабаў.

Вёска Кавалі, думаю, не патрабуе тлумачэння, а назву Скорцы вёска атрымала ад роду заняткаў яе жыхароў - скарнякоў.

У XVII-XIX стагоддзях на Беларусі працавалі шклянныя прадпрыемствы, інакш гуты. Адна з вёсак Пружанскага раёна захавала і такую назву. На былой Гуце працавала ў пачатку нашага стагоддзя каля 200 рабочых, якія выраблялі аптэкарскі і хімічны посуд і іншыя шклянныя вырабы.

Недалёка ад райцэнтра знаходзіцца вёска Агароднікі. Такія назвы ўзніклі не раней XVI стагоддзя ад назвы сацыяльнай групы людзей - збяднелых сялян-агароднікаў, якія атрымлівалі ад феадала толькі агарод і павінны былі працаваць у яго, пасяліўшыся недалёка ад панскага двара.

Назвы Паперня, Млынок - так і сама ўказваюць на прадпрыемствы, якія там калісьці размяшчаліся.

Назваў тыпу, які характарызуе само пасяленне, не так многа. Да яго належыць Слабудка (ад старажытнага беларускага «слабада» - пасяленне, якое карысталася свабодай, павіннаснымі

льготамі), Такія ж па зместу назва Стараволя (ад слова «воля»).

Пра свой знешні воблік ці воблік той мясцовасці ў мінулым гавораць нам назвы вёсак Круглае, Доўгае, Мокрае, Краснае, Вежнае, Варотнае.

Па назвах некаторых вёсак можна вызначыць і іх адносны ўзрост. Напрыклад, Зарэчча ўзнікла пазней Шарашова, бо менавіта адносна яго гэтая вёска знаходзіцца за ракой, і такую назву маглі даць толькі жыхары Шарашова. Тое ж самае датычыцца і вёсак Забалоце, Паддубна, Загор'е. Ёсць і назвы вёсак, па якіх іх узрост можна вызначыць дакладна. Вось вёска Плябанцы не магла ўзнікнуць раней 1522 года, паколькі паходзіць ад слова «плябанія» - адміністратывага цэнтра прыходскага касцёла. А першы касцёл у Пружанах быў пабудаваны ў 1522 годзе. Тады ж узнікла і плябанія.

Аб сваім узросце таксама гавораць назвы вёсак Стараволя, Навасёлкі. А вёскі Сярэдняе, Блізняе, Глыбокі Кут гавораць аб сваім месцазнаходжанні адносна больш буйных і старажытных населеных пунктаў.

Назва вёскі Плянта азначае не што іншае, як, мяжу. Назва Падалессе гаворыць аб сваім знаходжанні каля балота (алёсу, нізкага лугу).

Значную групу (каля 11,5 працэнта ад усіх) складаюць назвы, звязаныя з прозвішчамі людзей. Сярод іх - Якавічы, Лінова, Лыскава, Бакуны, Шакуны, Пацынічы. Тут трэба памятаць, што не толькі вёскам даваліся назвы па прозвішчах, але і наадва-

рот, многія прозвішчы паходзяць ад назвы вёсак, мястэчак, гарадоў (Шарашова - Шарашовец, Шарашэўскі). Не заўсёды можна ўстанавіць, што было першым - прозвішча ці назва вёскі: Труханавічы ад прозвішча Труханавіч (Трухан ад імя Трафім), Шакуны і Шакуны, Горбачы в. Горбачы і г.д.

Назвы вёсак на -ін, -на, -ова, атрымаліся ад імён і прозвішча землеўладальнікаў - Юзефіна, Шарашова, Шчарчова, Хомна (Фама). А вёскі Зеляневічы, Юндзілы, Калазубы, Харава, Нямоквічы, Байкі і г.д. атрымалі такую назву па прозвішчу, якое пераважае (ці пераважала) у гэтым пасяленні.

Назва Каралін гаворыць, што ў мінулым гэта паселішча належала дзяржаве (каралю). А могло стаць, што яно утварылася ад жаночага імя - Караліна.

Нязначную частку назваў (каля працэнта) складае група, звязаная з культывымі рэлігійнымі абрадамі. Дзіўная на першы погляд назва Галасяціна ўзнікла таму, што тут жылі галасятнікі, людзі, якія па-наіму галасілі, аплакавалі памёрлых.

І апошняю, даволі значную групу складаюць назвы не славянскага паходжання. Сярод іх вёска Кушлі атрымала назву ад слова балтскага паходжання «kusteti», што азначае шаптаць, шаптунны і сведчыць, што ўжо ў далёкім мінулым былі на Пружаншчыне свае «магі», «калдуны».

Шані - таксама звязаны з балтскім словам «senai», што на беларускай мове азначае «сюды, па гэты бок».

Вёска Чабыхі мае назву цюркскага паходжання з сэн-

савым значэннем «курэц, трубачнік». Цяжэй расшыфруюцца назва вёскі Манцы. Магчыма, што гэта азначае слова «маніць», «заманьваць», а магчыма, яно балтскага ці старажытнапрускага паходжання з сэнсавым значэннем «возера». На чалавека - ляўшу часам кажуць: ударыў з «манькі». Вёска Жадзены паходзіць ад беларускай і літоўскай асновы жад, zadas - жадаць (жаданы госць і г.д.).

Абруб - гэта назва-тэрмін, які азначае астатак зямлі пасля таго, як выдзеліліся спадчыннікі.

Такую ж блізкую па характару назву мае вёска Обеч. Першапачаткова яна гучала як «обчэ» - абшчак, агульны сельскі выган, ці якое-небудзь іншае поле агульнага карыстання. Пры далейшай трансфармацыі яно набыло форму «обчае - обще-обеч».

Вёска Куплін атрымала сваю назву ад купленага ўчастка, зямлі, лесу ці яшчэ чаго-небудзь, што можна было там купіць.

Цікавую з'яву можна назіраць пры ўтварэнні назваў Аранавы і Аранчыцы. Першае ўтворана ад беларускага слова «араць» або рускага «орь», ад якога ўжо ўтварылася прозвішча «Аранскі». Землі Аранскага ўпершыню ўпамінаюцца на Пружаншчыне ў «Рэвізіі Кобрынскай эканоміі» 1563 г. Гэта прозвішча і паслужыла асновай спачатку для в. Аранавы, а затым і Аранчыцы.

У апошнія гады назіраецца ўзмацненне жаданне прыстасаваць беларускія назвы да рускай мовы, што не зусім спрыяе захаванню той першапачатковай інфармацыі, дайшоўшай да нас праз вякі. На жаль, вёска Пружаншчыны гэта з'ява амаль не закранула. Але Шарашоў мы ўжо даўно пішам і называем як Шарашова. На Куплін цяпер часта кажуць Купліно.

ЯК МЫ ПЕРАКАНАЛІСЯ, старыя назвы вельмі многа могуць расказаць, дапамагчы ў выяўленні першапачатковага характару таго ці іншага пасялення, вызначыць яго далейшы шлях развіцця. Таму зберагчы іх - наш абавязак перад будучымі пакаленнямі.

Сядзіба Карпінскіх

КРИМИНАЛЬНАЯ ХРОНИКА

С 1 февраля по 13 февраля отделом Пружанского РОВД привлечено к административной ответственности за пьянство в общественных местах - 46 человек, за пьянство на рабочих местах - 21 человек.

В лесных массивах не перестают «гнать» самогонку. 10 февраля в лесном массиве возле деревни Гута были задержаны гражданин М. (частный предприниматель из г. Гродно) и гражданин Ч., которые на броваре изготавливали самогон. Данный бровар уничтожен, 600 литров браги вылиты. Этим же днём уничтожены мини-заводы по выпуску самогона в лесном массиве возле д. Грусик и около д. Вильяно, и уничтожено по 2 тонны браги на каждом.

ГАИ СООБЩАЕТ:

За текущий год (с 1 января по 13 февраля) совершено 15 дорожно-транспортных происшествий с материальным ущербом. В феврале-месяце (с 1 по 13) задержаны 14 человек, которые управляли транспортом в состоянии алкогольного опьянения.

4 февраля в 19 ч. 40 мин. гражданин Д., находясь в состоянии алкогольного опьянения, управляя «Фольксвагеном», совершил наезд на шедшую в попутном направлении гражданку Н. После чего она была доставлена в Пружанское РТМО с травмой головы. Ведётся следствие.

УПП «ЛЮДМИЛА»

принимает индивидуальные заказы на изготовление мебели: кухни, стенки, прихожие. Производит ремонт обуви, вставку замков. Лицензия №04576 от 13.10.1999

Время работы: с 8.00 до 17.00
Ремонт обуви: с 8.00 до 17.00 без обеда.

Наш адрес: ул. Советская, 47. Тел: 7-12-85

Драгія Алена і Андрэй Князевы
Віншуем Вас са шлюбам!
Мы, маладым у іх вяселле
Годую жадаем маладых,
Каб іх сям'я на мель не села,
І каб адчай не біў пад дых.
Каб, як кахаюць, так кахалі,
І вернасць свята бераглі,
І каб ліхой бяды не зналі,
І каб хацелі і маглі...

Ваши сябры

Дорогая
Середа Ольга Александровна!
Все танцоры «Усмешки»,
а также их родители,
поздравляют Вас
с Днём рождения.
Желаем Вам счастливых встреч
и радостных событий,
удивительных и ярких
выступлений на концертах.
Будьте счастливы, любимы,
жизнерадостны, очаровательны,
и пусть Вам сопутствует удача!

В жизни по-разному можно жить,
В горе можно и в радости
Вовремя есть. Вовремя пить.
Вовремя делать радости.
А можно так, на рассвете встать
И, помышляя о чуде,
Рукой обожженного солнце достать
И подарить его людям.

Дорогой и любимый Андрей Семка,
Поздравляем тебя с Днём рождения!
Желаем счастья много-много,
Хотим, чтоб в жизни молодой
Твоя широкая дорога
Не стала узкою тропой.
Ещё любви тебе желаем-
Огромной, чистой, как слеза.
Хотим, чтоб вечно улыбались
Твои счастливые глаза.

Твои близкие и родные

Магазін «Аўтазапчасткі»

За наявності і без наявності розлік з МАГАЗИНА І ПРД ЗАКАЗ
АУТАЗАПЧАСТКИ
За російськими легковими і грузовими автомобілями

МАСЛА, ТАСОЛ МУВІЛЬ
РАСТВОРАЛЬНИК СТУЖКА КЛЕЮЧАЯ

ЁСЦЬ У ПРОДАЖЫ:
НАЖДАЧНАЯ папера АНТЫКАРАЗІЙНАЕ пакрыццё
ШПАКЛЁўКА, ГРУНТОўКА ТАРМАЗНАЯ ВАДКАСЦЬ
ЗМАЗКІ (метол, графітная, шрус)
г.Пружаны, вул. Кастрычніцкая 104 Тэл 2-32-70

ПРУЖАНСКИЙ ЦТР
реализует:

ЛЕС КРУГЛЯК,
ЛОСКУ 25, 32,
40, 50 мм;
ЗАДВИЖКИ ЧУГУННЫЕ D 100
Лет: 2-03-20 7-14-05

АБ'ЯВЫ

АВТОСАЛОН

Продам:
Грузовой автомобиль «Баркас»
1985г. в. бензин. Тел. 63-3-45

Мазда - 626, 2, ОБ, 86 г. в. или
обмену на более дешёвое авто +
доплата. Тел. 2-02-82

Лянча-Дедра 1990 г.в., 1.6БАС,
полный электропакет, 5 КП, цвет
- серый металлик, эл./люк, климат-
контроль, центральный замок.
Тел. 2-40-69

AUDI-100 81г.в. 650 у.а., 31Д-100
у.а. Тэл. 79-1-76

Ауди 100, 89 г.в. 2,0 новая пан-
ель, идеальное состояние, БМВ
316, 89 г.в. г/у, диски серый ме-
таллик, Mazda 323, 94 г.в. хэтчбэк.
Тел. 2-47-40 Вадим.

Мотоцикл "ЯВА", 350-638, 86 г.в.
Тел. 2-29-09, 5-82-46, вечером.

ВАЗ 2101, пробег 89 тыс. км в
хорошем состоянии. Обращаться
по адресу: ул. Красноармейская,
51

НИСАН - САННИ, 1,7 Д, 86 г.в.
Тел. 63-3-59

AUDI - 80, 83г. Тел. 7-24-06.

W-JETTA- 1986г.-1,6 Д, 1 месяц в
РБ - красный. Люк, фаркоп. 1700
у.е. Тел. 6-34-34.

Москвич- 2140 на запчасти, дви-
гатель, задний мост, коробка пе-
редач. Все в хорошем состоянии.
Тел. 59-1-90

W-Jetta II, 1987 г.в., 1,6Д, 1500 у.а.
Тэл. 2-07-59

BAZ-2105, 1990 г. 850\$.
Тел. 2-15-56

AUDI-100 81г.в. 650у.а., 31Д - 100
у.а. Тэл. 79-1-76.

ЗА3 - 968. Тел. 2-34-73, после 18

НЕДВИЖИМОСТЬ

Дом шлакобетонный в Б.Яковичах № 76. Тел. 2-52-76.

Дача в Залесье. Тел. 6-34-34

Квартира 1-комнатная без удобств.
Тел. 2-04-31

1-комнатную квартиру по ул. Октябрьская, 54, 2-й этаж 5-ти этажного панельного дома, 33/17/6, окна - во двор, балкон, 3800 у.е.
Тел. 2-34-86

1-комнатная квартира деревянный дом, центр, вода, телефон, туалет, сарай, огород. Тел. 2-47-68

Гараж по ул. Кобринская. Тел. 2-34-73, после 18⁰⁰

2 - х комнатная квартира, гараж дорого. Тел. 7-10-04

Дом в деревне с хозяйстройками. Тел. 2-24-91.

3-х комнатную квартира, недорого. Тел. 2-43-96.

Гараж недостроенный по ул. Макаренко, недорого. Тел. 2-45-35.

ПРОДАМ

Магнитофон - приставку «Радиотехника - 7301С», в хорошем состоянии, недорого. Тел. 48-1-24

Компьютер P/II мультимедиа. Тел. 2-05-57

Вид-фон "Sharp" б/у, эл. плита "Ariston" белая, пульт (универс) TV, SAT, CD, видео. Тюнер аналоговый б/у. Тел. 2-47-40 (Вадим)

Телевизор цветной б/у - 35 у.е., телефонный аппарат США б/у - 10 у.е. Тел. 7-10-04

Авто магнитолу Гродно. Тел. 2-34-73, после 18⁰⁰

Телевизор ч/б, взызальную машину «Нева» - 5 всё б/у. Тел. 7-11-23

Бушлат с утеплёнными штанами р. 50-4, сапоги армейские р. 41. Тел. 48-1-24, после 18

Мягкий уголок Тел. 2-07-59

Телевизор "Горизонт" 51ТЦ431 И, новую 8-ми битную игровую приставку, стиральную машину-автомат б/у. Тел. 7-14-17

Выборный баян "Рубин 5", цена договорная. Тел. 2-30-93 (после 18⁰⁰)

Кобылу 3 года, 350 у.е. Тел. 61-4-01

Покрышки 175/70-13, 4 шт Тел. 6-34-34.

Запчасти на Форд-Эскорт, 89г.в. Тэл. 2-06-71.

Стиральную машину-автомат, пылесос, всё б/у Тел. 7-18-05.

Запчасти на Форд-Эскорт, 89 г.в. Тел. 63-2-93, после 18⁰⁰

Кирпич красный, перемычки; Б-22; Б-25; БУ-22; БУ-24. Блоки: ФБС-24-4-6 -5 шт; ФБС-24-5-6, б/у-5 шт. Тэл.2-05-47.

Электронную записную книжку Citizen. Тел.2-12-93
КУПАЮ
Шкуры телячьи и коровьи (солёные или свежие).Тел. 7-24-42, с18⁰⁰ до 21⁰⁰

Шины грузовые, тракторные. Запчасти к МТЗ. Тел.7-21-36 с 8³⁰ до 17³⁰

Дерево обрабатывающий станок 220 В. Тел. 42-3-15
СНИМУ
Гараж в районе ул. Заводской, Октябрьской, Строительной. Тел. 7-19-30.

Молодая семья снимет квартиру в г.Пружаны. Тел. 2-47-86

Квартиру с удобствами. Тел. 2-08-28, после 18⁰⁰

Два дома, 20 сотак земли - на однокомнатную с удобствами квартиру с доплатой. Тел. 7-13-40.
МЕНЯЮ
Ищу специалиста по ремонту и покрытию эмалью ванны. Тел. 2-42-36

Аэробіка

для усіх

Малодьх
жанчын
і дзівучат пры
ГА "Яравіт"
у 18.30
па аўторках
і чацвяргях

Па адрасе:
г.Пружаны,
вул.Завадская, 16

Даведкі па тэл:
2-00-40

ПРОДАЕМ

САХАР
МУКУ В/С
РЖАНУЮ

Телефон: 7-21-36
С 8³⁰ до 17³⁰
Св. о регистрации №05950 от 31.07.2000

Куплю

**БУЛЬБУ
БУРАКИ
СТАЛОВЫЯ
МОРКВУ**

Даведкі па тэл.: 7-13-48
(9⁰⁰-17⁰⁰, акрамя выхадных)

*прадам
*куплю
*мяняю
*паслугі
*рознае
(патрэбнае абвесці)

Запоўніце купон
разборліва і вышліце
на адрас рэдакцыі:
225140, г.Пружань
Завадская, 16,
або перадайце
у кіёскі "Саюздруку"

Голас Пружаны

Рэг. №1323 ад 16.07.1999 г.
Заснавальнік і рэдактар Язэп Машкала
Адрас рэдакцыі:
225140, г. Пружаны, вул. Завадская, 16
Тэлефон: (01632) 2-00-40
E-mail: golasp@irex.minsk.by

ПОНЕДЕЛЬНИК ДЛЯ БЕСПЛАТНЫХ ПРИВАТНЫХ ОБЪЯВЛЕНИЙ
(оплачены на протяжении двух недель после выхода газеты)

[illegible]

Хатны адрес	телефон
-------------	---------

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць асабістую адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні могуць не супадаць з поглядам рэдакцыі.

Рэдакцыя не вядзе перапіску з чытачамі і пакідае за сабою права рукапісы не рэцэнзаваць і не вяртаць.

Газета друкуецца на беларускай і рускай мовах.

Падпісана да друку 15 лютага 2001 года.

Час падпісання 18:00 (тыпа)

Надрукавана ў ГАУПП "Слоні́мская друкарня", г.Слонім, вул. Хлюпіна, 16.

Наклад 1200 экз. Заказ № 855